Dosarul nr. 3-1086/2023
2-23050707-12-2-05042023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

25.06.2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele ședinței, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Ion Costru împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect.Buiucani, mun.Chișinău, persoană terță Daniila Popa, cu privire la anularea actul administrativ individual de respingere a solicitării, obligarea emiterii actului administrativ favorabil solicitat,

a c o n s t a t a t :

La 04.04.2023, Costru Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect.Buiucani, mun.Chișinău, persoană terță Daniila Popa, cu privire la anularea actul administrativ individual de respingere a solicitării, obligarea emiterii actului administrativ favorabil solicitat.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 01.06.2016, a încheiat căsătoria cu Popa Daniila, iar din această căsătorie, la *****, s-a născut copilul *****. Până la nașterea copilului, relațiile dintre soți au fost armonioase, însă ulterior au apărut conflicte frecvente, provocate de soție, care au culminat cu plecarea acesteia din domiciliul comun împreună cu minorul, la aproximativ două luni după naștere, și inițierea procedurii de divorț. Prin hotărârea judecătorească din 26.12.2017, căsătoria dintre părți a fost desfăcută, minorul fiind stabilit cu domiciliul la mamă. Ulterior, prin hotărârea din 22.08.2018, a fost încasată de la Costru Ion pensie de întreținere în beneficiul mamei, pentru copilul minor *****, născut la *****.

Menționază că, deoarece, între părți de la bun început au apărut neînțelegeri asupra modului de exercitare a drepturilor părintești, în special cu privire la limitarea tatălui de a-și vedea copilul, în luna iulie 2022, reclamantul Costru Ion a înaintat către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani, municipiul Chișinău, o cerere prin care a solicitat stabilirea graficului de întrevederi cu fiul său minor, *****, născut la *****.

Astfel, la data de 25.08.2022, sub nr. 03/44, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani, municipiul Chișinău, a emis o decizie prin care a fost stabilit graficul de întrevederi dintre reclamantul Costru Ion și fiul său minor, *****, născut la *****, potrivit căruia : „2.1. Pe parcursul săptămânii, în ziua de miercuri, tatăl duce copilul la grădiniță la ora 08:00 și petrece timp cu acesta după programul grădiniței, până la ora 19:00; 2.2. În zilele de weekend, întrevederile copilului cu tatăl vor avea loc astfel : în a II-a și a IV-a zi de vineri din lună, tatăl ia copilul de la grădiniță la ora 17:00 și petrece

timp cu acesta până duminică, ora 17:00, când îl conduce acasă; 2.3. Întrevederile copilului ***** cu tatăl Costru Ion vor avea loc fără prezența altor persoane terțe; 2.4. Alte întrevederi între copilul ***** și tatăl Costru Ion vor avea loc la înțelegerea dintre părinți".

Reclamantul susține că, de la primirea deciziei menționate, la data de 14.09.2022, întâmpină în mod constant dificultăți și piedici din partea mamei copilului în executarea graficului de întrevederi stabilit. Potrivit acestuia, mama copilului formulează acuzații neîntemeiate și impune diverse restricții, refuzând să recunoască valabilitatea graficului stabilit de autoritate. Aceasta pretinde ca întâlnirile să aibă loc doar conform regulilor impuse de ea, fără a permite copilului să petreacă nopțile la domiciliul tatălui, așa cum prevede decizia, și fără prezența rudelor din partea paternă. Totodată, mama interpretează în mod abuziv prevederea punctului 2.3 din decizie, potrivit căreia „întrevederile copilului ***** cu tatăl Costru Ion vor avea loc fără prezența altor persoane terțe", susținând că tatăl trebuie să fie complet singur cu minorul, fără posibilitatea de a vizita rudele, prietenii sau cunoscuții săi și fără a părăsi orașul Chișinău. De asemenea, aceasta reduce unilateral durata întâlnirilor la câteva ore, împiedicând astfel tatăl și copilul să petreacă timpul împreună în mod liber, fără constrângeri și presiuni nejustificate. Exercită presiuni asupra copilului, ceia ce se vede din partea copilului, ca să nu rămână cu tata peste noapte, după cum este stabilit în grafic. Totodată, mama copilului face tot posibilul să îndepărteze copilul de tată, spunându-i că tatăl nu vine să îl vadă de mai multe săptămâni, că nu îl sună, că nu dorește să trăiască împreună cu ei, ori că rudele din partea tatălui nu sunt persoane potrivite, interzicându-i minorului să comunice telefonic cu acesta.

De asemenea, reclamantul mai menționează că mama i-a șters numerele de contact din telefonul copilului și îl supraveghează în permanență, verificând dacă acesta ține legătura cu tatăl sau cu alte rude din partea paternă. La întrebarea reclamantului privind motivul pentru care nu-i permite copilului să discute liber cu el, mama a declarat că minorul va putea vorbi cu tatăl doar prin intermediul telefonului ei, conform graficului stabilit de aceasta și numai în prezența sa.

În aceste condiții, copilul se simte sub presiunea mamei, evită să comunice deschis cu tatăl, temându-se să nu greșească în conversație și ulterior să fie pedepsit.

Considerând că actul administrativ prin care a fost stabilit graficul de întrevederi îi încalcă nejustificat și neîntemeiat drepturile părintești, la data de 29.11.2022, reclamantul Costru Ion a adresat o cerere Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani, municipiul Chișinău, solicitând intervenția specialiștilor în vederea soluționării conflictului, prin convocarea ambilor părinți la Direcție și a-i explica mamei Popa Daniila sensului expresiei „persoane terțe" utilizate în decizia Comisiei, precum și verificarea condițiilor de trai ale mamei, care are în întreținere copilul comun, *****, întrucât reclamantul nu are acces.

Cu toate acestea, deși aștepta să fie contactat și invitat la Direcție pentru o discuție, timp de două luni nu a primit niciun răspuns. Ulterior, la data de 03.02.2023, reclamantul a recepționat prin poștă un răspuns pe care îl consideră eronat, lipsit de veridicitate și aparent copiat dintr-un alt răspuns dat altor persoane.

În aceste circumstanțe, nefiind de acord cu răspunsul primit, la data de 06.02.2023, reclamantul Costru Ion a depus la Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani, municipiul Chișinău, o cerere prealabilă prin care a solicitat modificarea Deciziei nr. 03/44 din 25.08.2022, cu corectarea omisiunilor, și solicitând totodată revizuirea/modificarea graficului de întrevederi cu fiul său minor, *****.

În cererea sa, reclamantul a formulat următoarele solicitări : „Modificarea graficului de întrevederi a copilului ***** cu tata Costru Ion, stabilit prin Decizia Comisiei pentru protecția copilului din cadrai

Direcției Pentru Protecția drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu nr.03/44 din 25.08.2022.

Modificarea punctului 2.2, din graficul de întrevederi stabilit prin Decizia Comisiei pentru protecția copilului din cadrul Direcției Pentru Protecția drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu nr.03/44, din 25.08.2022, din : „În zilele de weekend întrevederile copilului cu tata vor avea loc după cum urmează : în a II-a și a IV-a zi de vineri tata i-a copilul de la grădiniță la orele 17.00 și petrece timp cu copilul până duminică la orele 17.00, îl conduce acasă", în : „În zilele de weekend, întrevederile copilului cu tata vor avea loc după cum urmează: În a II-a și a IV-a zi de vineri, tata i-a copilul de la grădiniță la orele 17.00 și petrece timp de noapte și zi cu copilul, până duminică la orele 17.00, apoi îl conduce acasă la mama".

Modificarea punctului 2.3, din graficul de întrevederi stabilit prin Decizia Comisiei pentru protecția copilului din cadrul Direcției Pentru Protecția drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu nr.03/44, din 25.08.2022, din: „Întrevederile copilului ***** cu tata Costru Ion, vor avea loc fără prezența altor persoane terțe", în: „Întrevederile copilului ***** cu tata Costru Ion, vor avea loc Iară prezența mamei Popa Daniila."

Adăugarea altor puncte în graficul de întrevederi al copilului ***** cu tata Costru Ion, prin care să fie stabilită: 1. - o lună de vacanță pe timp de vară a copilului ***** să o petreacă cu tata Costru Ion, la domiciliul ultimului, fără prezența mamei Popa Daniila și 2. - petrecerea zilei de naștere (17 decembrie) a copilului *****, într-un an cu tata Costru Ion și într-un an cu mama Popa Daniila.

Stabilirea zilelor și orelor de convorbire a copilului ***** cu tata Costru Ion, telefonic sau prin rețelele de socializare video-audio prin internet, fără impedimente din partea mamei Popa Daniila.

În rest, celelalte puncte, atât din grafic cât și din decizie, să se mențină.

Organizarea și petrecerea evaluării psihologice în privința copilului minor *****, a.n. *****, de către specialiști în domeniu, de la Centrul de asistență psihosocială a copilului și familiei „Amicul", din mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, nr.62, sau într-un alt centru stabilit de Direcție, în vederea înlăturării dubiilor în ce privește trecerea copilului prin violență psihică, domestică."

Reclamantul subliniază că nici de această dată nu a fost convocat la Direcție, iar cu mare întârziere i-a fost expediat un răspuns formal, primit la data de 13.03.2023, care nu este aplicabil situației reale. Prin acest răspuns, ambii părinți sunt învinuiți de ignorarea dreptului copilului la o creștere armonioasă, fiind recomandată accesarea unui serviciu de mediere pentru soluționarea conflictului sau adresarea în instanță.

Astfel, reclamantul își manifestă dezacordul cu răspunsul la cererea prealabilă din 06.02.2023, înregistrat cu nr. de ieșire C291/23, din 17.02.2023, primit la data de 13.03.2023, pe care îl consideră neargumentat și neîntemeiat, or autoritatea publică nu a respectat limitele legale ale dreptului discreționar, motiv din care urmează a fi anulat de către instanța de judecată.

Reclamantul invocă faptul că, contrar prevederilor art. 31 și 118 Cod administrativ, actul contestat nu este motivat corespunzător.

Menționează că, din conținutul răspunsului specificat rezultă că Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Buiucani, mun. Chișinău, la emiterea acestuia, nu a ținut cont de solicitările expuse în cererea prealabilă. Mențiunea Direcției conform căreia întrevederile tatălui cu fiul minor „vor avea loc fără prezența persoanelor terțe", fără a se specifica expres că se are în vedere persoanele terțe din partea mamei (așa cum i s-a explicat oral reclamantului), a determinat comportamentul mamei, care a interzis copilului să meargă la domiciliul tatălui, să se întâlnească cu rudele și prietenii acestuia, și să aibă întâlniri libere, armonioase și firești. De asemenea, la multiplele cereri adresate Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani, prin care a solicitat lămurirea sensului expresiei „persoane terțe"

sau modificarea graficului de întrevederi, autoritatea a oferit doar răspunsuri formale, fără o analiză efectivă a situației, ignorând astfel și dreptul copilului minor la comunicare liberă cu tatăl său. Totodată, Direcția nu s-a pronunțat asupra : - petrecerii vacanțelor copilului împreună cu tatăl; - zilei de naștere a minorului; - dreptului la convorbiri telefonice și prin rețelele de socializare între tată și fiu. De asemenea, autoritatea a ignorat solicitarea sa privind audierea copilului ***** de către specialiști în psihologie, pentru a verifica afirmațiile părinților, a evalua atașamentul copilului față de fiecare părinte și a analiza modul de comunicare între aceștia.

Astfel, în opinia reclamantului, prin inacțiunile și răspunsurile formale ale autorității, acesta a fost lipsit de exercitarea deplină a drepturilor sale părintești, iar copilul minor a fost privat de dreptul la o relație echilibrată și liberă cu ambii părinți.

Reclamantul mai menționează că, prin Decizia nr. 03/44 din 25.08.2022, Comisia Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Buiucani, a stabilit un grafic de întrevederi care conține neclarități, refuzând ulterior modificarea acestuia și nepronunțându-se asupra convorbirilor telefonice, a petrecerii vacanțelor și a zilelor de naștere ale copilului împreună cu tatăl.

În aceste condiții, reclamantul consideră că mama copilului creează în mod constant impedimente în comunicarea dintre tată și fiu, manipulând situația, în timp ce tata își dorește doar menținerea unei relații firești și apropiate cu copilul său, fără conflicte și restricții impuse nejustificat.

Reclamantul face trimitere la prevederile Codului Familiei al Republicii Moldova, potrivit cărora părinții au dreptul și obligația de a-și educa copiii potrivit propriilor convingeri, fără a le prejudicia viața și sănătatea, purtând răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a acestora. În acest sens, reclamantul susține că a apelat la organele competente pentru apărarea drepturilor sale părintești și a celor ale copilului, care sunt de interes prioritar. Totodată, acesta arată că soluționarea litigiilor privind educația și instruirea copiilor revine Autorității Tutelare Locale, respectiv Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Buiucani, mun. Chișinău, însă problema a rămas nerezolvată, reclamantul fiind lipsit de posibilitatea de a-și exercita drepturile părintești în mod efectiv.

În continuare, reclamantul susține că, prin acțiunile și inacțiunile sale, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Buiucani, a încălcat dreptul copilului minor ***** de a comunica liber și nestingherit cu tatăl său, drept garantat de art. 52 alin. (1) din Codul Familiei al Republicii Moldova, potrivit căruia copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunei, frații, surorile și cu alte rude, iar desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea acesteia sau traiul separat al lor nu afectează acest drept.

De asemenea, consideră că graficul stabilit încalcă și dreptul său de a participa la creșterea și educarea fiului minor, prevăzut de art. 58 din același cod, conform căruia părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de locul de trai al acestora.

În susținerea poziției sale, reclamantul invocă caracterul discriminatoriu al acțiunilor Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani în raport cu relația tata - fiu, întrucât, prin Decizia nr. 03/44 din 25.08.2022 și prin răspunsul la cererea prealabilă din 13.03.2023, autoritatea nu a remediat neclaritățile constatate, permițând mamei copilului să profite de formularea ambiguă a expresiei „în lipsa persoanelor terțe”, restrângând astfel nejustificat contactul dintre tată și fiu.

Reiterează că, Direcția a evitat să pătrundă în fondul problemei și i-a transmis un răspuns formal, neîntemeiat, fără a asigura respectarea interesului superior al copilului ***** și a drepturilor tatălui acestuia, Costru Ion. Iar acest fapt, l-a determinat să se adreseze în instanța de judecată pentru a-și apăra drepturile și interesele sale părintești, precum și pe cele ale copilului minor, care nu înțelege motivele pentru care mama îi interzice să doarmă, să se plimbe sau să comunice liber cu tatăl său, așa cum o face cu mama și rudele acesteia.

Reclamantul indică faptul că are domiciliu atât în or. Nisporeni, cât și în mun. Chișinău, locuințe în care pot fi verificate condițiile de trai și apreciată posibilitatea de a asigura domicilierea copilului minor în condiții corespunzătoare.

Acesta invocă prevederile art. 64 din Codul Familiei al Republicii Moldova, potrivit cărora părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul copilului cu părintele care locuiește separat, cu excepția situațiilor în care acesta din urmă acționează în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea sa fizică ori psihică. Totodată, legea prevede că problemele educației copilului aparțin ambilor părinți, chiar și atunci când aceștia locuiesc separat, iar părintele care locuiește separat nu doar are dreptul, ci și obligația de a participa la educația copilului. În egală măsură, părintele care locuiește cu copilul nu este în drept să îl împiedice pe celălalt să comunice cu copilul și să participe la educația acestuia.

În continuare, menționează că, în răspunsul la cererea sa prealabilă, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani a susținut că ambii părinți ar ignora dreptul copilului la o creștere armonioasă, recomandându-le accesarea unui serviciu specializat de mediere sau adresarea în instanță, fără a cerceta și clarifica situația de fapt relatată de el. Reclamantul afirmă că Direcția nu a efectuat nicio audiere, nu a dat prioritate interesului superior al copilului, nu a dispus efectuarea unei evaluări psihologice a minorului *****, născut la *****, de către specialiști în domeniu, și nu a efectuat nicio vizită la domiciliul copilului pentru a verifica eventuale situații de violență psihică sau tensiune familială, așa cum a fost solicitat în cererea prealabilă.

Aceste omisiuni, în opinia reclamantului, denotă depășirea limitelor legale ale dreptului discreționar al autorității la emiterea actului administrativ – Răspunsul la cererea prealabilă din 06.02.2023, primit de acesta la 13.03.2023.

Reclamantul sesizează, de asemenea, o abordare stereotipică din partea autorității, în sensul presupunerii că tatăl nu ar fi capabil să îngrijească de unul singur copilul minor, ceea ce, în opinia sa, ridică semne de întrebare cu privire la legalitatea actului administrativ menționat, precum și a Deciziei nr. 03/44 din 25.08.2022, prin care i-a fost stabilit graficul de întrevederi cu fiul său. Acesta susține că, din cauza neclarităților și omisiunilor existente în actele emise de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani, nu se poate folosi efectiv de dreptul de a-și vedea copilul, în timp ce mama minorului profită de ambiguitatea prevederii „în lipsa persoanelor terțe”, impunând restricții nejustificate asupra întâlnirilor tată–fiu.

Notează că, la cererile formulate ulterior, pentru corectarea și concretizarea graficului de întrevederi, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani s-a eschivat de la analizarea în fond a problemei și de la soluționarea acesteia. Prin urmare, reclamantul consideră că, prin graficul de întrevederi stabilit și nemodificat de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Buiucani, se ignoră dreptul copilului minor ***** la comunicare nestingherită cu tatăl său și la petrecerea timpului împreună fără restricțiile impuse de mamă, încălcându-se astfel atât drepturile părintești ale reclamantului, cât și interesul superior al copilului.

Relevă că, copilul este băiat și, încă de la naștere, are o legătură afectivă foarte strânsă cu tatăl. Dar, mama copilului nu acceptă această apropiere, stabilind în mod unilateral graficul de întrevederi, conform propriilor condiții și preferințe, fără a ține cont de dispozițiile legale, de principiile privind interesul superior al copilului, de drepturile părintești ale reclamantului și de starea psihologică a minorului. Mai mult ca atât, deși copilul manifestă afecțiune și atașament față de tată și rudele din partea acestuia, mama îl constrânge emoțional și îl determină să evite contactul cu tatăl și familia paternă, fapt ce produce copilului stres și teamă. Minorul este împiedicat să comunice telefonic cu tatăl, mama ștergându-i

numerele de contact din telefon și supraveghindu-l pentru a se asigura că nu discută cu rudele paterne. De asemenea, i se interzice să comunice cu mătușile sale pe linie paternă.

Reclamantul mai menționează că mama copilului nu recunoaște graficul de întrevederi stabilit prin actele autorității tutelare, permițând contactul cu minorul doar ocazional, de regulă sâmbăta, pentru câteva ore, între 12:00 și 13:00, după care copilul este obligat să revină la domiciliul mamei sau al bunicii. Copilul manifestă dorința de a rămâne peste noapte cu tatăl și de a petrece mai mult timp împreună, însă mama nu îi permite, spunându-i că va putea decide singur doar când va fi mare. Mai mult ca atât, mama copilului interzice comunicarea și întâlnirile copilului cu rudele paterne, invocând prevederea din graficul de întrevederi potrivit căreia întâlnirile copilului cu tatăl trebuie să aibă loc fără prezența altor persoane terțe. Din această cauză, copilul, de teama sancțiunilor impuse de mamă, se ascunde sau își acoperă fața atunci când este contactat de rudele tatălui. La fel, deplasările în afara mun. Chișinău sunt interzise, chiar dacă copilul și le dorește. De asemenea, mama copilului refuză categoric ca vacanțele, sărbătorile sau zilele de naștere să fie petrecute împreună cu tatăl, considerând că aceste drepturi îi aparțin exclusiv ei, în timp ce tatăl ar avea doar obligații.

Reclamantul notează că, conflicte în prezența copilului nu sunt, comunicarea cu mama copilului are loc doar prin mesaje, strict referitoare la organizarea întrevederilor conform regulilor impuse de mamă.

Consideră că, prin acțiunile mamei, sunt încălcate drepturile copilului garantate de legislația națională și internațională, inclusiv dreptul de a menține relații personale și contacte directe cu ambii părinți, precum și dreptul părintelui de a-și crește, iubi și proteja propriul copil.

În acest context, reclamantul menționează că, potrivit art. 3 alin. (1) din Convenția Internațională cu privire la Drepturile Copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989, la New York, la care Republica Moldova este parte, în toate deciziile care privesc copiii – fie că sunt luate de instituții publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorități administrative ori organe legislative – interesul superior al copilului trebuie să fie luat în considerare cu prioritate.

Subliniază că, potrivit Convenției ONU cu privire la Drepturile Copilului, orice decizie a autorităților statului referitoare la un copil trebuie să respecte și să reflecte interesul superior al acestuia, principiul având caracter general și fiind obligatoriu de aplicat în mod concret, nu doar formal sau declarative.

Referitor la solicitarea sa din cererea prealabilă privind organizarea și efectuarea unei evaluări psihologice a minorului *****, de către specialiști din cadrul Centrului de asistență psihosocială a copilului și familiei „Amicul” din mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor nr. 62, sau dintr-un alt centru stabilit de Direcție, reclamantul menționează că această cerință a fost formulată în vederea înlăturării dubiilor privind posibila expunere a copilului la violență psihologică sau domestică.

Reclamantul invocă, că neavând acces la domiciliul mamei copilului, nu poate cunoaște condițiile în care acesta este tratat, însă observă o influență psihologică negativă exercitată de mamă asupra minorului, manifestată prin impunerea voinței sale, prin restricționarea legăturii cu tatăl și prin posibile pedepse ori constrângeri emoționale. Acesta susține că mama ar încerca să îndepărteze copilul de tată, influențându-i atitudinea și comportamentul față de acesta, iar unele manifestări de isterie și nervozitate din partea mamei, la care copilul ar fi fost martor, ar putea avea un impact dăunător asupra formării psihicului și caracterului minorului.

În aceste condiții, reclamantul consideră necesară efectuarea unei evaluări psihologice atât a copilului, cât și a comportamentului ambilor părinți față de acesta, în scopul stabilirii obiective a stării emoționale și a mediului psihologic în care se află minorul. Ori, prin comportamentul egoist al mamei, copilului îi sunt încălcate drepturile prevăzute de legislația națională și internațională, de a întreține relații

și de a locui alternativ cu ambii părinți, precum și dreptul părintelui la exercitarea deplină a responsabilităților părintești – respectiv dreptul de a-și iubi, crește, educa și proteja propriul copil.

Reiterează că, potrivit art. 64 din Codul familiei, părintele care locuiește împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil și celălalt părinte care locuiește separat, cu excepția cazurilor când comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică și psihică.

În acest context, reclamantul atrage atenția că este o persoană decentă, educată, liniștită, cu loc permanent de trai și de muncă, fără antecedente penale, fără vicii, bucurându-se de stimă și respect în societate, manifestând o dragoste sinceră și constantă față de propriul copil. Scopul său este ca copilul să se bucure de afecțiunea și prezența ambilor părinți. Faptul că părinții nu mai conviețuiesc împreună nu trebuie să afecteze dreptul copilului de a fi iubit și educat atât de mamă, cât și de tată. Ca tată, depune toate eforturile pentru ca copilul să beneficieze de iubirea și educația paternă, însă mama refuză să recunoască acest drept firesc și egal al tatălui, negându-i posibilitatea de a-și exercita drepturile părintești.

De asemenea, reclamantul nu contestă rolul bunicii materne în creșterea copilului, recunoscând contribuția acesteia ca benefică și firească într-o familie civilizată. Totuși, subliniază că niciun alt membru al familiei nu poate substitui figura paternă și rolul tatălui în viața copilului.

Reclamantul consideră că părinții trebuie să manifeste maturitate, înțelegere și respect reciproc, pentru a colabora în interesul superior al copilului, fără a transforma copilul într-un instrument al conflictelor dintre adulți.

Consemnează că, din păcate, mama refuză să înțeleagă că copiii nu sunt un bun material, ci ființe umane sensibile, iar neînțelegerile dintre părinți îi afectează emoțional și psihologic. Părintele care îngrădește accesul celuilalt părinte la copil, adoptând tactici de influențare și denigrare, contribuie la apariția unei tulburări psihologice cunoscute sub denumirea de alienare parentală, fenomen care se conturează și în cazul de față.

Prin urmare, reclamantul își menține poziția și consideră necesar ca instanța de judecată să dispună audierea minorului ***** în prezența unui psiholog sau într-un centru specializat în asistență psihologică a copilului; să fie efectuată o evaluare psihologică a minorului și a ambilor părinți, în vederea stabilirii mediului familial, a stării emoționale a copilului și a eventualelor influențe psihice asupra acestuia; ca raportul psihologic să descrie rolul fiecărui părinte în viața copilului, dacă vreunul dintre părinți prezintă pericol pentru dezvoltarea copilului și să conțină o concluzie clară, pozitivă sau negativă, privind mediul de trai și echilibrul emoțional al minorului. Scopul final al acestor demersuri fiind protejarea interesului superior al copilului și asigurarea unei relații echilibrate între acesta și ambii părinți.

Reieșind din cele expuse, reclamantul Costru Ion solicită:

1. Anularea Răspunsul la cererea prealabilă din 06.02.2023, înregistrat cu nr. de ieșire C291/23 din 17.02.2023, privind refuzul modificării Deciziei Comisiei pentru protecția copilului din cadrul Direcției Pentru Protecția drepturilor Copilului sect. Buiucani, mun. Chișinău, cu nr.03/44 din 25.08.2022, privind stabilirea graficului de întrevederi a lui Costru Ion cu fiul *****, a.n. *****;

2. Obligarea autorității pârâte să emită o nouă decizie sau să modifice decizia cu nr.03/44 din 25.08.2022 privind stabilirea graficului de întrevederi a lui Costru Ion cu fiul *****, a.n.*****, după cum urmează :

- de două ori pe lună, în zilele de weekend, în a II-a și a IV-a zi de vineri, începând cu ora 18.00 și până duminică la ora 18.00, tata ia copilul *****, a.n. *****, de la mamă și petrece timp de noapte si zi cu copilul, fără prezenta mamei și fără restricții din partea mamei, până duminică la orele 18.00, apoi îl conduce acasă la mama;

- în fiecare vacanță de vară și de iarnă a câte jumătate din vacanțele acordate de instituțiile de învățământ, copilul *****, a. n.*****, să le petreacă cu tata Costru Ion la domiciliul ultimului, pe timp de noapte și zi, fără prezența mamei și fără restricții din partea mamei;

- sărbătorile de Paști și de Revelion, odată la 2 ani, începând cu anul 2023 și până la împlinirea vârstei de 18 ani, copilul *****, a.n. *****., să le petreacă cu tata Costru Ion, la domiciliul ultimului. pe timp de noapte si zi, fără prezenta mamei și fără restricții din partea mamei;

- ziua de naștere a copilului *****, a.n. *****. odată la 2 ani, începând cu anul 2023 și până la împlinirea vârstei de 18 ani, copilul să o serbeze cu tata Costru Ion, la domiciliul ultimului, pe timp de noapte și zi, fără prezența mamei si fără restricții din partea mamei;

- stabilirea zilelor și orelor de convorbire a copilului ***** cu tata Costru Ion, telefonic sau prin rețelele de socializare video-audio prin internet, fără impedimente din partea mamei Popa Daniila.

Pîrîtul – Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect.Buiucani, mun.Chișinău, la 09.11.2023 a depus referință aferentă cererii de chemare în judecată, solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată (f.d. 46-50).

În ședința de judecată de examinare şi soluţionare în fond a acţiunii, reclamantul Costru Ion și reprezentantul acestuia – avocatul Marian Ion, nu s-au prezentat, au depus mai multe cereri de amânare a ședințelor de judecată, care au fost admise. Ulterior, la ședința de judecată din 17.06.2025, ținând cont de faptul că partea neprezentă în ședință de judecată a fost citată despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Reprezentantul autorității publice pârâte în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost înștiințat legal despre data, ora, locul examinării cauzei. Astfel, ținând cont de faptul că partea neprezentă în ședință de judecată a fost citată despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Persoana terță Popa Daniila, în ședința de judecată nu s-a prezentat, deși a fost înștiințată legal despre data, ora, locul examinării cauzei. Astfel, ținând cont de faptul că partea neprezentă în ședință de judecată a fost citată despre examinarea cauzei, instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Examinînd cererea de chemare în judecată, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că aceasta urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

În condițiile speței, răspunsul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului, sec. Buiucani, nr. C219/23 din 17.02.2023, la cererea formulată de Costru Ion, prin care se solicita modificarea graficului de întrevederi cu copilul *****, stabilit prin decizia DPDC Buiucani nr. 03/44 din 25.08.2022, constituie un act administrativ individual defavorabil reclamantului Costru Ion, susceptibil de control judecătoresc în ordinea contenciosului administrative

Or, conform art. 10 alin. (1) Cod Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Art. 11 alin. (1) lit. a) Cod Administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Cu referire la procedura prealabilă, instanța reține că, la data de 25.08.2022, Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sec.Buiucani a emis decizia nr.03/44 „Cu privire la stabilirea programului de întrevederi copilului *****, născut la *****, cu tata Costru Ion".

La data de 13.02.2023 reclamantul s-a adresat cu cerere către Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sec.Buiucani, solicitând modificarea graficului de întrevederi cu copilul *****.

Prin răspunsul nr. C219/23 din 17.02.2023, autoritatea publică a respins solicitările formulate de Costru Ion.

Articolul 163 din Codul administrativ prevede că procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

Potrivit art. 64 alin. (2) din Codul familiei, părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. Litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanţa judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă. Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului.

Potrivit materialelor dosarului, reclamantul Costru Ion a recepționat răspunsul DPDC sec. Buiucani la 13.03.2023 (f.d.16), iar la 04.04.2023, în dezacord cu decizia autorității publice a depus prezenta acțiune în instanța de judecată.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată, constată că reclamantul a respectat procedura și termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, nu există.

În aceste circumstanțe, fiind respectat termenul de depunere a acțiunii în contencios administrativ, precum și ținând cont de faptul că actul contestat este un act defavorabil reclamantului în sensul art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, instanța judecătorească va soluționa fondul cauzei.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Materialele cauzei denotă că, la 20.07.2022, Costru Ion s-a adresat către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani cu cerere privind stabilirea unui grafic de întrevederi cu copilul *****, care locuiește cu mama Popa Daniila (f.d.81-82).

La 25.08.2022, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani a emis decizia nr. 03/44, prin care s-a dispus aprobarea următorului grafic de întrevederi a copilului minor ***** cu tatăl Costru Ion :

„2.1 Pe parcursul săptămânii în ziua de miercuri, tata duce copilul la grădiniță la orele 08:00 și petrece timp cu acesta după grădiniță până la orele 19:00.

2.2 În zilele de weekend întrevederile copilului cu tata vor avea loc după cum urmează :

- În a II-a și a IV-a zi de vineri tata ia copilul de la grădiniță la ora 17:00 și petrece timp cu copilul până duminică la orele 17:00, îl conduce acasă.

2.3. Întrevederile copilului ***** cu tata Costru Ion vor avea loc fără prezența altor persoane terțe;

2.4. Alte întrevederi a copilului ***** cu tata Costru Ion vor avea loc la înțelegerea dintre părinți" (f.d.77-78).

La 13.02.2023, Costru Ion s-a adresat cu cerere către Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sec.Buiucani, solicitând modificarea graficului de întrevederi cu copilul *****, stabilit prin decizia DPDC sec.Buiucani nr. 03/44 din 25.08.2022 (f.d.56-59).

Astfel, reclamantul Costru Ion a solicitat : - modificarea pct.2.2 în „În zilele de weekend, întrevederile copilului cu tata vor avea loc după cum urmează : În a II-a și a IV-a zi de vineri, tata i-a copilul de la grădiniță la orele 17.00 și petrece timp de noapte și zi cu copilul, până duminică la orele 17.00, apoi îl conduce acasă la mama"; - modificarea pct.2.3 în „Întrevederile copilului ***** cu tata Costru Ion, vor avea loc fără prezența mamei Popa Daniila"; precum și includerea altor puncte suplimentare prin care să fie stabilite următoarele : 1. - o lună de vacanță pe timp de vară, copilul ***** să o petreacă cu tata Costru Ion, la domiciliul ultimului, fără prezența mamei Popa Daniila; și 2. - petrecerea zilei de naștere (17 decembrie) a copilului *****, alternativ, într-un an cu tata, Costru Ion, și într-un an cu mama, Popa Daniila.

De asemenea, a mai solicitat stabilirea zilelor și orelor de convorbire a copilului ***** cu tatăl, Costru Ion, prin telefon sau prin rețelele de socializare video-audio, fără impedimente din partea mamei, Popa Daniila. În rest, celelalte puncte, din grafic și din decizie, să se mențină.

Totodată, reclamantul Costru Ion a mai insistat asupra organizării și efectuării unei evaluări psihologice a copilului, de către specialiști în domeniu din cadrul Centrului de asistență psihosocială a copilului și familiei „Amicul", situate în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, nr.62, sau într-un alt centru desemnat de Direcție, în vederea înlăturării dubiilor privind eventuala expunere a copilului la violență psihică sau domestică.

Prin răspunsul nr. C219/23 din 17.02.2023, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani a respins solicitările formulate de Costru Ion privind modificarea graficului de întrevederi cu copilul (f.d.54).

Autoritatea a reținut că programul de întrevederi cu copilul a fost stabilit în urma ședinței Comisiei pentru protecția copilului din 25.08.2022, la care au participat ambii părinți, fiind discutate aspectele relevante (programul copilului, programul mamei și cel al tatălui).

Totodată, autoritatea a menționat că nu are competența de a modifica sau de a asigura respectarea graficului de întrevederi, subliniind că rolul său este unul obiectiv și neutru în litigiile dintre părinți.

În context, ambilor părinți li s-a recomandat să evite conflictele în prezența copilului și să apeleze la servicii de mediere sau consiliere psihologică pentru soluționarea disputelor, conform prevederilor art. 7 alin. (4), art. 60 alin. (4) și art. 64 alin. (2) din Codul familiei al Republicii Moldova.

Nefiind de acord cu răspunsul/decizia autorității publice asupra cererii privind modificarea graficului de întrevederi cu copilul *****, stabilit prin decizia DPDC sec.Buiucani nr. 03/44 din 25.08.2022, la 04 aprilie 2023, Costru Ion s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ. (f.d.2-14)

Cadrul normativ general.

Conform art. 19 din Constituția Republicii Moldova, Statutul juridic al cetăţenilor străini şi al apatrizilor, (1) Cetăţenii străini şi apatrizii au aceleaşi drepturi şi îndatoriri ca şi cetăţenii Republicii Moldova, cu excepţiile stabilite de lege.

Conform art. 53 din Constituția Republicii Moldova, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 16 Cod Administrativ, dreptul discreţionar al autorităţii publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluţii posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziţie legală. Exercitarea dreptului discreţionar nu permite desfăşurarea unei activităţi administrative arbitrare.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 18, 19, 20 Cod Administrativ, Interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii. Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative. Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 Cod Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege.

Conform art. 22 Cod Administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

Conform art. 30 Cod Administrativ, autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri cu efect retroactiv, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege. Autorităţile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situaţiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situaţii în care, în condiţiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

În concordanță cu art. 31 Cod Administrativ, actele administrative individuale şi operaţiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art. 118 Cod Administrativ, motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia.

Motivarea nu este obligatorie în cazul în care:

a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane;

b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau

c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de acelaşi fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanţelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Conform art. 137 Cod Administrativ, în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Stările de fapt identice în esenţă se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv.

Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreţionar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să îşi exercite dreptul discreţionar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenţionează să îşi schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreţionar în cazuri similare.

Conform art. 189 alin. (1) Cod Administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 225 Cod Administrativ, instanţa de judecată nu este competentă să se pronunţe asupra oportunităţii unui act administrativ.

Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

În cazul în care au fost emise acte administrative individuale şi normative referitoare la securitatea naţională a Republicii Moldova, la exercitarea regimului stării excepţionale, la măsurile de urgenţă luate de autorităţile publice în vederea combaterii calamităţilor naturale, a incendiilor, a epidemiilor, a epizootiilor şi a altor fenomene similare, instanţa de judecată poate fi sesizată doar pentru exercitarea controlului următoarelor circumstanţe:

a) existenţa situaţiei excepţionale la data la care a fost emis actul;

b) competenţa autorităţii publice de a emite actul;

c) existenţa interesului public care justifică emiterea actului administrativ;

d) imposibilitatea efectivă a autorităţii publice de a emite actul în condiţii obişnuite.

Alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ sunt reglementate expres prin legi speciale.

Cadrul normativ special.

Potrivit art.52 alin.(1) din Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinţi, cu buneii, fraţii, surorile şi cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul cînd părinţii au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Conform art. 58 alin. (1) din Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Conform art.62 alin.(1) și (2) din Codul familiei, drepturile părinţilor nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinţii nu pot prejudicia sănătatea fizică şi psihică a copilului. Metodele de educaţie a copilului, alese de părinţi, vor exclude comportamentul abuziv, insultele şi maltratările de orice fel, discriminarea, violenţa psihică şi fizică, aplicarea pedepselor corporale, antrenarea în acţiuni criminale, iniţierea în consumul de băuturi alcoolice, folosirea substanţelor stupefiante şi psihotrope, practicarea jocurilor de noroc, cerşitul şi alte acte ilicite.

Conform art. 64 din Codul familiei, (1) Părintele care locuieşte împreună cu copilul nu are dreptul să împiedice contactul dintre copil şi celălalt părinte care locuieşte separat, cu excepţia cazurilor cînd comportamentul acestuia din urmă este în detrimentul intereselor copilului sau prezintă pericol pentru starea lui fizică şi psihică.

(2) Părinţii au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părinteşti de către părintele care locuieşte separat de copil. Litigiile apărute se soluţionează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabileşte un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanţa judecătorească, care va emite hotărîrea respectivă. Părinţii pot, din iniţiativă proprie sau la recomandarea autorităţii tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului.

(2[1]) La stabilirea programului de întrevedere se ține cont de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, de vârsta copilului și frecventarea studiilor/participarea la activități extrașcolare de către acesta, de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, de proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat de copil, astfel încât drepturile părintești să fie exercitate într-un mod echitabil.

(3) În cazul nerespectării hotărîrii instanţei judecătoreşti, la cererea părintelui care locuieşte separat de copil, instanţa judecătorească, ţinînd cont de interesele şi opinia copilului, în funcţie de vîrsta şi gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

(4) Părinţii care locuiesc separat de copil au dreptul de a primi informaţiile ce se referă la copilul lor de la toate instituţiile educative, curative, de asistenţă socială etc. Comunicarea informaţiei poate fi refuzată dacă comportamentul părintelui prezintă pericol pentru viaţa şi sănătatea copilului. Acest refuz poate fi atacat în instanţa judecătorească.

Conform art. 18 al. (1) al Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinţi, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rînd de interesele acestuia.

Totodată, art. 17 din Legea nr. 338 din 15 decembrie 1994 privind drepturile copilului, stabilește că copilul separat de un părinte sau de ambii părinți, care locuiește în Republica Moldova sau în oricare altă țară, are dreptul să întrețină relații personale și contacte directe regulate cu cei doi părinți ai săi, dacă aceasta nu contravine intereselor lui.

Iar conform art. 9 pct.1 al Convenţiei Internaţionale cu privire la drepturile copilului, nu poate fi separat nici un copil de părinţii săi împotriva voinţei lor, cu excepţia situaţiei în care autorităţile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare şi în conformitate cu legile şi procedurile aplicabile, că această separare este necesară, în interesul superior al copilului.

Conform art. 3 alin. (1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului, în toate acţiunile care privesc copiii, întreprinse de instituţiile de asistenţă socială publice sau private, de instanţele judecătoreşti, autorităţile administrative sau organele legislative, interesele copilului vor prevala.

Conform art. 3 al. (9) al Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, statele trebuie să respecte dreptul copilului separat de cei doi părinţi ai săi sau de unul din ei, de a întreține în mod regulat relații personale sau contacte directe, cu cei doi părinţi ai săi.

În diferite contexte, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a spus că „autorităţile naţionale ar trebuie să obţină o balanţă corectă între interesele copilului şi interesele părinţilor, iar în acest proces, o importanţă particulară at trebui să aibă interesele copilului, care, în funcţie de natura şi seriozitatea lor, se pot afla înaintea intereselor părinţilor.

Examinând materialele cauzei, instanța constată că litigiul dedus judecății vizează legalitatea răspunsului Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani nr. C291/23 din 17.02.2023, prin care a fost respinsă cererea reclamantului Ion Costru de modificare a graficului de întrevederi cu copilul său minor, *****, stabilit prin decizia autorității tutelare nr. 03/44 din 25.08.2022.

Instanța reține că, potrivit prevederilor art. 64 alin. (2) din Codul familiei, litigiile apărute între părinți privind exercitarea drepturilor părintești se soluționează de către autoritatea tutelară teritorială, care stabilește un program de întrevederi, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanța judecătorească. În temeiul aceloraşi dispoziții legale, la stabilirea programului de întrevederi se ține cont de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, de vârsta și nevoile copilului, de calitățile morale ale părinților, de relațiile dintre copil și fiecare părinte, precum și de interesul superior al copilului.

Prin urmare, din cumulul normelor precitate, instanța reține că la stabilirea programului de întrevederi se ţine cont de ataşamentul copilului faţă de fiecare dintre părinţi, de vârsta copilului şi necesităţile acestuia atât la etapa respectivă, cât şi ulterior creşterii copilului, de calităţile morale ale părinţilor, de relaţiile dintre copil şi fiecare părinte, astfel încât drepturile părinteşti să fie exercitate într-un mod echitabil.

Raportând cadrul legal precitat la circumstanțele de fapt ale cauzei, instanța de judecată constată că autoritatea tutelară nu a administrat suficiente probe și nu a examinat în mod complet circumstanțele relevante pentru soluționarea cererii reclamantului, limitându-se la o motivare formală privind lipsa competenței de a modifica graficul de întrevederi. Or, din conținutul art. 64 alin. (2) Codul familiei rezultă expres că autoritatea tutelară este cea care stabilește sau modifică programul de întrevederi, cu luarea în considerare a interesului superior al copilului.

Totodată, instanța reține că autoritatea publică avea obligația de a evalua argumentele reclamantului referitoare la dorința de a petrece mai mult timp cu copilul, inclusiv pe durata vacanței de vară, precum și solicitarea de efectuare a unei evaluări psihologice a minorului, în scopul identificării eventualelor impedimente obiective în realizarea dreptului la legături personale. Însă autoritatea nu a

întreprins aceste acțiuni, adoptând în final un act administrativ insuficient motivat, contrar cerințelor art. 31, 118 din Codul administrativ, care impun ca orice act administrativ să fie motivat în fapt și în drept.

În această ordine de idei, instanța subliniază că dreptul discreționar a autorității publice pîrîte, prin prisma prevederilor art. 225 alin. (2) Cod Administrativ : verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreţionar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) şi-a exercitat dreptul discreţionar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreţionar;

d) şi-a exercitat dreptul discreţionar conform scopului acordat prin lege.

La caz, contrar normei indicate supra, instanța reține că Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sectorul Buiucani, la adoptarea actului administrativ contestat, nu a luat în considerare toate faptele relevante, nu s-a expus motivat asupra faptelor relevante la abordarea și stabilirea graficului de întrevederi.

Instanța, menționează că autoritatea publică, de fapt, nu este complet liberă în utilizarea dreptului discreționar. Iar, acțiunea administrativă trebuie să se bazeze pe o decizie discreționară cuvenită, concluzie ce se desprinde, în special, din prevederile art. 137 alin. (1) Cod administrativ, potrivit căruia autorităţile publice „trebuie” să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

Prin urmare, Comisia pentru protecția drepturilor copilului din cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Buiucani, era obligată prin lege să-și exercite discreția, însă fără erori discreționare.

Astfel, urmare a deficiențelor constatate, instanța conchide asupra temeiniciei parțiale a acțiunii reclamantului.

Prin urmare, instanța constată că actul administrativ contestat urmează a fi anulat, iar autoritatea publică – obligată să reexamineze cererea reclamantului, cu respectarea cadrului normativ și a interesului superior al copilului, prin evaluarea completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor relevante.

În partea ce ține de solicitarea reclamantului de a obliga autoritatea publică la emiterea unei noi hotărâri prin care să se stabilească un alt grafic de întrevederi, instanța subliniază că, prin prisma prevederilor art. 225 alin. (1) Cod administrativ, aceasta nu este în drept de a substitui activitatea autorității abilitate, dat fiind că modificarea unei atare decizii privind graficul de întrevederi ține nemijlocit de oportunitatea actului administrativ, care are la bază prevederile Regulamentului de activitate a Comisiei pentru protecția copilului.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. a) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de către Ion Costru împotriva Direcției pentru protecția drepturilor copilului sect.Buiucani, mun.Chișinău, persoană terță Daniila Popa, cu privire la anularea actul administrativ individual de respingere a solicitării exprimat prin răspunsul nr.C 291/23 din 17.02.2023, obligarea emiterii actului administrativ favorabil solicitat, ***se admite parțial***.

Se anulează actul administrativ individual de respingere a solicitării exprimat prin răspunsul nr.C291/23 din 17.02.2023 și se obligă Direcția pentru protecția drepturilor copilului sect.Buiucani, mun.Chișinău, să reexamineze cererea depusă de către Ion Costru la data de 13.02.2023 înregistrată cu nr.C291/23.

În rest, acțiunea ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru